

Elektronikos mūsų gyvenimuose netrūksta. Tikriausiai daugelis žmonių stalčiuje ar spintelėje gali rasti seną telefoną, neveikiantį kompiuterį ar pamirštą laidą, kurio paskirties nebeprisimena. Kartu su įvairiais elektronikos privalumais atsiranda ir atsakomybė tinkamai pasirūpinti nereikalingais įrenginiais. Dažnai net nesusimąstome, kad ne pagal taisykles išmestos atliekos gali sukelti pavojų aplinkai. Taigi, ką daryti su įrenginiais, kurių jums nereikia? Kaip atsakingai pasielgti, kad elektronikos suteikiamas patogumas nevirstų rimtomis ateities problemomis?

Kas yra elektronikos atliekos?

Elektronikos atliekomis laikomi visi neveikiantys arba nenaudojami elektriniai ir elektroniniai įrenginiai, pvz., kompiuteriai, telefonai, televizoriai, šaldytuvai, skalbimo mašinos.

Pagal nustatytą atliekų tvarkymo reglamentą, elektronikos atliekos yra skirstomos į:

- Smulkiosios elektronikos atliekas;
- Stambiosios elektronikos atliekas;
- Baterijų ir akumuliatorių atliekas;
- Dujošvyčių lempų atliekas.

Visoms nurodytoms atliekoms yra skirti specialūs konteineriai, kurių nerasite prie daugiabučių, kaip įprasta su kitais konteineriais.

Kaip tuomet atsikratyti nereikalinga elektronika? Smulkiosios elektronikos, baterijų ir akumuliatorių bei dujošvyčių lempų atliekoms skirtus konteinerius galima rasti prekybos centruose. Stambiosios elektronikos atliekoms skirti konteineriai dažniausiai stovi šalia prekybos centrų arba specializuotose stambiagabaričių atliekų aikštelėse.

Kaip apsaugoti asmeninius duomenis?

Kai tenka atsikratyti nenaudojamu kompiuteriu ar telefonu, kai kuriuos žmones neramina asmeninių duomenų apsaugos klausimas. [Kaip save apsaugoti?](#) Prieš išmetant kompiuterį ar telefoną, rekomenduojama atskirai pasirūpinti asmeninių duomenų pašalinimu. Jei to padaryti negalite patys, kreipkitės į profesionalus. Dažniausiai pakanka atlikti gamyklinių nustatymų atkūrimą, kuris ištrina visą įrenginyje esančią informaciją. Jei įmanoma, papildomai galite pašalinti atminties korteles, kietuosius diskus ir pan.

Kodėl elektronikos negalima išmesti kartu su kitomis atliekomis?

Elektronikos gaminiuose yra sunkiųjų metalų (pvz., švino, gyvsidabrio, kadmio, arseno), kurie ne tik teršia aplinką, bet ir kenkia žmonių sveikatai. Pavyzdžiui, švinas gali sukelti nervų sistemos sutrikimus, o kadmio kaupiasi inkstuose ir kepenyse. Arsenas yra itin nuodingas net mažomis dozėmis. Teigiama, kad kai kurios jo formos gali sukelti vėžį. Gyvsidabris taip pat itin pavojingas, nes kenkia kvėpavimo ir nervų sistemai, inkstams. Svarbu paminėti, kad šie metalai nesuyra gamtoje, todėl gali nesunkiai patekti į dirvožemį ar vandenį, o vėliau pasiekti žmonių organizmus.

Europos Sąjungos ir Lietuvos teisės aktai draudžia netinkamą elektronikos atliekų šalinimą, todėl bet kokie pažeidimai gali užtraukti administracinę atsakomybę.

Svarbu paminėti, kad daugelis elektronikos gaminių savo sudėtyje turi vertingų ir perdirbamų medžiagų, pvz., vario, sidabro, plastiko. Kai kuriuos komponentus galima panaudoti naujų gaminių gamyboje. Tai ne tik padeda saugoti aplinką, bet ir mažina sąvartynų apkrovą, taupo išteklius, kuria darbo vietas. Perdirbimas taip pat leidžia pakartotinai naudoti jau iškastas žaliavas, užkertant kelią pertekliniam gamtos alinimui.

Elektronikos atliekų supirktuvės

Nors elektronikos atliekas siūloma išmesti į specializuotus kontenerius, jomis galima atsikratyti ir kitais būdais. Daugelyje miestų netrūksta supirktuvų, kurios priima smulkią ir stambią buitinę techniką, baterijas, lemputes. Už pridutą atlieką galite gauti atitinkamą mokestį, priklausomai nuo rinkoje vyraujančių kainų. [Priduoti nenaudojamą elektroniką Vilniuje](#), Kaune ir kituose miestuose dar niekada nebuvo taip paprasta.

